

Gt

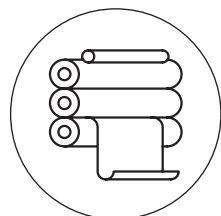
graafinen teollisuus ry

Vuosikertomus 2020

Gt
graafinen teollisuus ry

Vuosikertomus 2020

Sisällysluettelo

Toimintaympäristön kehitys vuonna 2020

Yleinen taloudellinen kehitys	7
Mediamainonta	8
Graafinen teollisuus	9
Suhdannenäkymistä	14

Graafinen Teollisuus ry:n toiminta

Liiton jäsenmäärä ja talous	15
-----------------------------------	----

Edunvalvonta

Työehtokysymykset	18
Jakelu	18
Painetun paperin ympäristövaikutukset	18

Jäsenpalvelut

Jäsenmerkki	20
Työllistämme Suomea -merkit	20
Mediapäivä	21
Graafisen tuotannon laatusertifikaatti	21
Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatti	21
Hiilijalanjäljen laskenta	22

Koulutustoiminta	22
Painoalan kasvumahdollisuudet -hanke	23
Työsuojelu	24
Alan tilastointi ja toimialaseuranta	25
Print&Media-lehti	25

Kansainvälinen yhteistyö

Intergraf	27
-----------------	----

Tavarantarkastajat

.....	28
-------	----

Liiton jäsenistö ja hallinto

Jäsenistö	29
Liittokokoukset	30
Hallitus	30
Vaalivaliokunta	31
Tilintarkastaja	31
Liiton henkilöstö	31
Edustukset	32

Jäsenyrytykset vuoden 2020 päättyessä

.....	34
-------	----

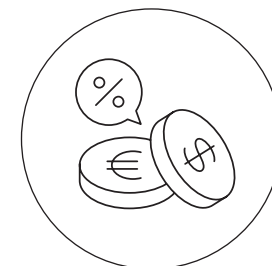

Toimintaympäristön kehitys vuonna 2020

Yleinen taloudellinen kehitys

Koronaviruspandemian vuoksi vuosi 2020 oli hyvin poikkeuksellinen. Pandemian rantautuessa maaliskuussa Eurooppaan ja Suomeen, saivat lähes kaikki talouden indikaattorit historiallisen alhaisia lukemia. Keväällä pandemiaa hillinneet sulkutoimenpiteet tekivät talouteen äkkijarrutuksen ja tulevaisuuden näkymät olivat hyvin sumuiset lähes kaikilla toimialoilla. Kansantalouden kokonaistuotannon ennakoitiin putoavan Suomessakin jopa 10 prosenttia. Talouden vapaapudotus jäi Suomessa kuitenkin pelättyä lyhyemmäksi, ja jo loppuvuonna talous hiljalleen elpyi. Marraskuussa julkistettut tiedot tehokkaista rokotteista käänsivät yrittäjien ja kuluttajien odotukset jo huomattavasti valoisammiksi.

Tilastokeskuksen ennakotietojen mukaan Suomen bruttokansantuote supistui 2,8 prosenttia vuonna 2020. Kevään odotuksiin nähden kansantalouden kokonaistuotannon laskua voidaan pitää varsin maltillisena. Tämä selittyy ainakin kahdella tekijällä. Suomi onnistui pitämään pandemian kurissa keskimääräistä paremmin, ja samaan aikaan yhteiskunta sopeutui etätyöskentelyyn. Lisäksi Suomen talouden rakenne oli juuri tähän kriisiin verrattain suotuisa.

... Talouden
vapaapudotus jäi
Suomessa kuitenkin
pelättyä lyhyemmäksi,
ja jo loppuvuonna
talous hiljalleen
elpyi ...

... Vuonna 2020 mainonnan määrä putosi 11,3 % edelliseen vuoteen verrattuna ...

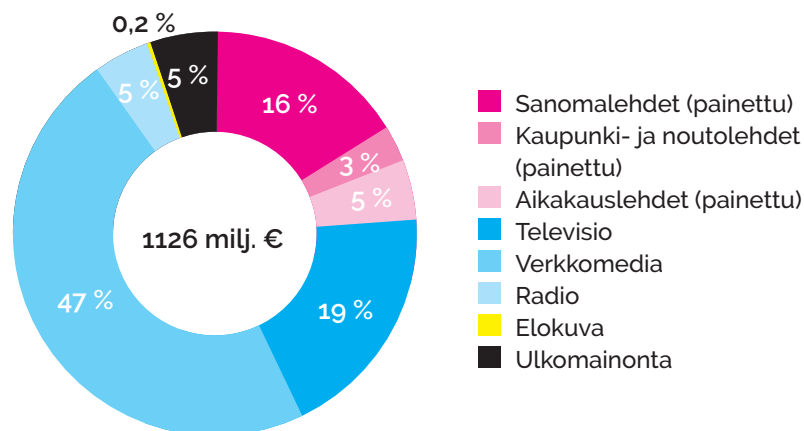
Pieni mainoskakku. Mediamainonnan panostukset vuonna 2020.
Lähde: Kantar TNS

Rajoitustoimista eniten iskua ottanut matkailu- ja ravintola-ala on Suomen kokonaistuotantoon nähden suhteellisen pieni toimiala, ja kohtimainen kulutuskysyntä paikkasi ulkomaalaisten turistien puutteen aiheuttamaa vajetta kohtuullisesti. (Lähde: Tilastokeskus)

Mediamainonta

Vuonna 2020 mediamainontaan käytettiin Suomessa yhteensä 1126 miljoonaa euroa. Mainonnan määrä putosi 11,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Ainoastaan kansainväliset digijätit kasvattivat pandemian keskellä myyntiään ja haalivat näin lisää markkinaosuuksia. Muiden medialajien mainosmyynti supistui. Pudotus oli suurinta elokuvateattereissa (-64,6 %), ulkomainonnassa (-29 %) painetuissa lehdissä (-24,9 %) ja radiossa (-20,2 %). Mainoseuroista suurin osuus oli verkkomedialla (47 %), ja sen kasvu oli kokonaisuutena 2,2 prosenttia.

Tarkasteltaessa eri mediaryhmiä niin, että osuuksissa on mukana digitaalinen mainonta, on sanoma- ja aikakauslehtien osuus koko mediamainonnan määrästä 33 prosenttia (37 % vuonna 2019). Some- ja hakusanamainonta kasvoivat edelleen voimakkaasti (somemainonta +8,4 % ja hakusanamainonta +4,7 %).

Kantarin kuukausittaisen mediaseurannan mukaan vähittäiskaupan osuus mainonnan määrästä oli vuonna 2020 edelleen merkittävä 22 prosenttia (164 milj. €). Muita suuria toimialoja olivat autot (71 milj. €) ja elintarvikkeet (66 milj. €). Toimialoista vain mediat ja kustantajat kasvattivat mainospanostuksiaan (+15 %). Brändimainonnan osuus mediamainonnan kokonaisuudesta oli 63 prosenttia ja luokitellun mainonnan osuus 14 prosenttia. (Lähde: Kantar)

Graafinen teollisuus

Painoalan liikevaihto sukelsi keväällä muun talouden mukana, mutta loppuvuonna myynnin kehitys oli jo lähellä normaalia. Suurinta pudotus oli toukokuussa, jolloin liikevaihto putosi 31,5 prosenttia edeltävästä vuodesta.

Vaikutukset alan yrityksiin olivat kaksijakoisia. Keväällä suuren romahduksen keskellä elintarvike- ja lääkepakkauksia valmistavissa yrityksissä olivat kädet täynnä töitä, mutta esimerkiksi messu- ja mainosmateriaaleja valmistavissa yrityksissä kysyntä pysähtyi kuin seinään. Asetelmat tasoittuivat loppuvuoden aikana. Vuoden ehdoton valopilkku olivat painetut kirjat, jotka tekivät hyvin kauppansa pandemian sulkiessa ihmiset koteihinsa.

Valtio tuki yrityksiä erilaisin tukimekanismein, mm. Business Finlandin ja ELY-keskuksen kehitysrahoituksella, Finnveran takauksilla ja kustannustuilla. Painotoimialan yrityksille myönnettiin kustannustukea ensimmäisellä hakukierroksella 585 000 euroa (26 yritystä). 90 tukea hakenutta yritystä sai kuitenkin kielteisen tukipäätöksen. Tuen ehtoja pyrittiin ensimmäisen kierroksen jälkeen selventämään niin, että useampi tuen tarpeessa oleva yritys pääsisi sen piiriin. Toisella kierroksella painoalalle myönnettiin tukea noin 750 000 euroa ja myönteisen päätöksen sai 42 yritystä, mutta edelleen valtaosa hakeneista yrityksistä (53 yritystä) sai hylätyn tukipäätöksen.

Tuorein Tilastokeskuksen julkaisema vuositilasto on vuodelta 2019, jolloin toimialan 181 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut liikevaihto oli 952,5 miljoonaa euroa, supistusta 5,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2020 liikevaihdon kehityksestä ei ole vielä saa-

... Toukokuussa 2020 painoalan liikevaihto putosi 31,5 % edeltävästä vuodesta ...

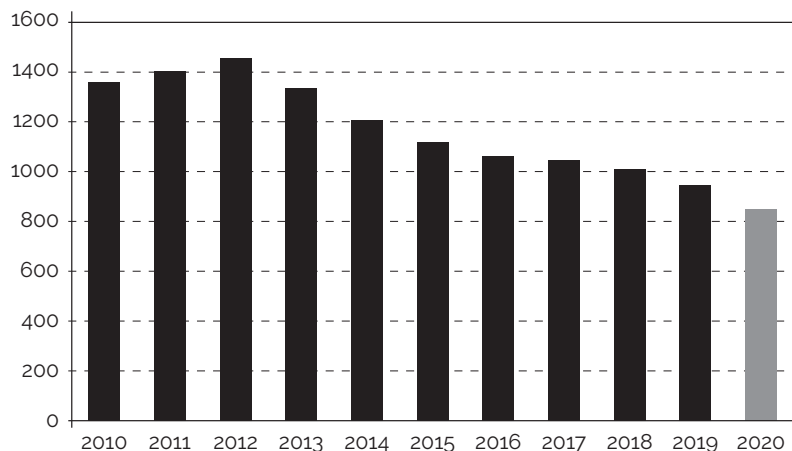
... Painotoimialan yrityksille myönnettiin kustannustukea ensimmäisellä hakukierroksella 585 000 € ja toisella 750 000 € ...

**Toimialaluokka 181:
Painaminen ja siihen
liittyvät palvelut.
Liikevaihdon kehitys
vuosina 2010–2020.
Vuoden 2020 luku
on arvio.**

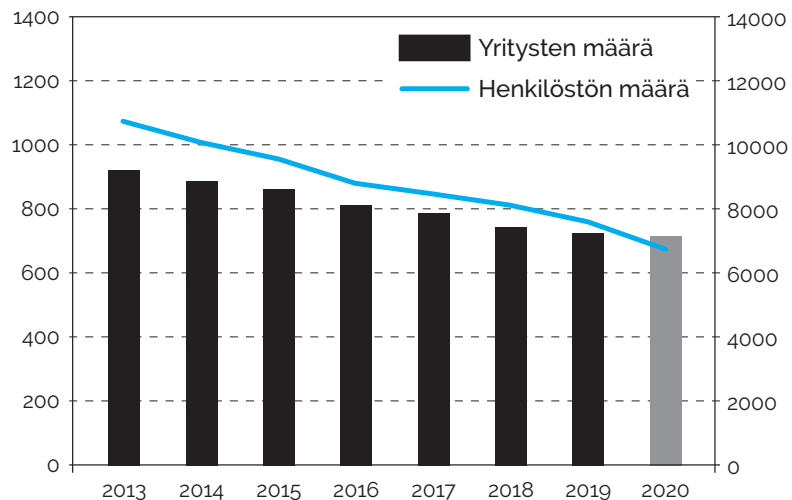
Lähteet:
Tilastokeskus ja Gt

Miljoonaa euroa

Yritysten määrä

Henkilöstön määrä

**Toimialaluokka 181:
Painaminen ja siihen
liittyvät palvelut.
Yritysten ja henkilöstön
määrän kehitys
vuosina 2013–2020.
Vuoden 2020 luvut
ovat arvioita.**

Lähteet:
Tilastokeskus ja Gt

tavilla virallisia tietoja, mutta Tilastokeskuksen julkaiseman liikevaihtokuvaajan perusteella toimialaluokan 18 *Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen* liikevaihto laski 11,2 prosenttia edeltävästä vuodesta. Tämän tiedon valossa liikevaihdon taso vuonna 2020 olisi ollut noin 846 miljoonaa euroa.

Myös alan henkilötyövuosilla mitattu henkilöstömäärä laski. Vuonna 2019 ala työllisti Tilastokeskuksen mukaan 5 586 henkilöä (5 881 vuonna 2018). Vuonna 2020 arvioimme toimialan palkkasummatietojen perusteella henkilömäärän laskeneen 741 henkilötyövuodella noin 5 140 henkilötyövuoteen. Varsinainen henkilöstövähennysten määrä ei ole ollut niin suurta, vaan pudotukseen sisältyy myös lomautusjaksoja, joita yritykset hyödynsivät pandemian keskellä. Kun vuonna 2007 alalla työskenteli keskimäärin kymmenen henkilöä/yritys, on luku tämän hetken arviomme mukaan laskenut jo alle kahdeksaan henkilöön.

Toimialalla oli 719 yritystä vuonna 2019. Tilaston yrityksistä suurin osa on mikroyrityksiä; lähes 80 prosenttia alan yrityksistä kuuluu pienimpään, alle viisi henkilöä työllistävään yritysluokkaan. Hieman karrikoidusti pyöristäen voidaan todeta, että 7 prosenttia alan yrityksistä työllistää 70 prosenttia alan henkilöstöstä.

Henkilöä kohden laskettu liikevaihto oli vuonna 2019 hieman yli 170 000 euroa. Poikkeusoloista johtuen arvioimme vastaavan lukeman hieman pudonneen vuonna 2020.

Toimialaluokitukseen perustuva virallinen tilasto antaa valitettavasti painoalasta puutteellisen kuvan. Paitsi, että alan yritysten valitsema toimialaluokka voi olla vanhentunut ja sen vuoksi virheelinen, monet painotalot sijoittavat itsensä aivan muihin toimialaluokkiin. Pakkauspainamista löytyy ainakin toimialaluokista 17 *Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus*, 22 *Kumi- ja muovituotteiden valmistus* ja 25 *Metallituotteiden valmistus*. Digipainamista ja suurkuvatulostamista tehdään muun muassa toimialaluokissa 82 *Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle*, 74 *Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle*, 73 *Mainostoiminta ja markkinatutkimus* sekä 32 *Muu valmistus*. Nimenomaan näissä tilastoihin katoavissa painamisen muodoissa tapahtuu kasvua, joka ei näy painoalan virallisissa tilastoissa.

Konkurssin tehneiden yritysten määrä oli vuonna 2020 hyvin maltillinen. Konkurssiin meni kahdeksan alan yritystä, jotka työllistivät yh-

... 7 % alan
yrityksistä
työllistää
70 % alan
henkilöstöstä ...

... Nimenomaan
tilastoihin katoavissa
painamisen muodoissa
tapahtuu kasvua,
joka ei näy
painoalan virallisissa
tilastoissa ...

... **Merkittävimmin
vientimaista kasvua
kertyi Kiinaan (+231 %),
jonka viennin arvo
oli 1,6 milj. €** ...

... **Suurin
vienti- ja
tuontimaamme
on Ruotsi** ...

teensä vain 36 henkilöä. Poikkeuksellisen vähäinen konkurssimäärä selittyy ainakin osin poikkeuslailla, jolla pandemian aiheuttamaa konkurssiaaltoa pyrittiin ennaltaehkäisemään.

Ulkomaankauppa

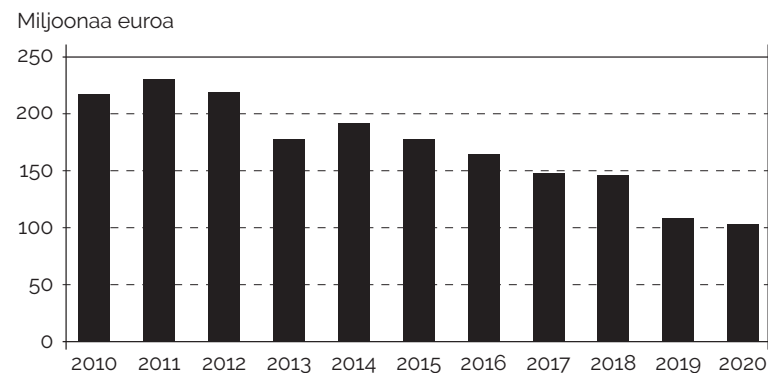
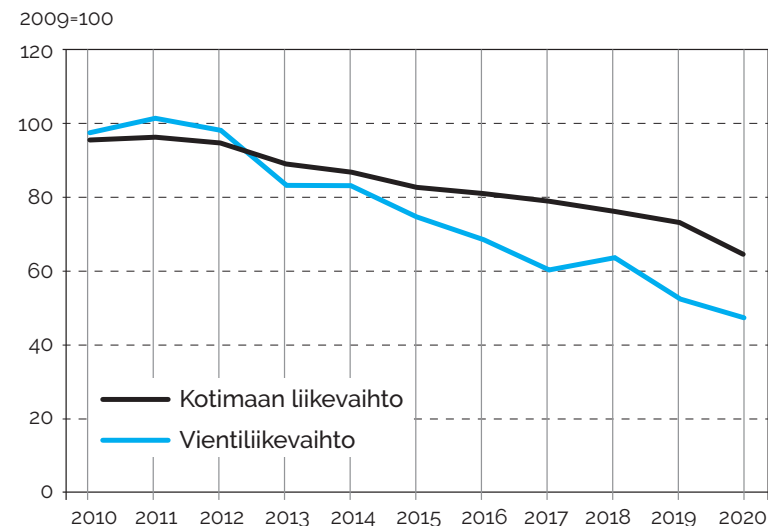
Tullin ulkomaankauppatilaston toimialoittaisen luokittelun mukaan painoyritysten viennin arvo vuonna 2020 oli noin 105 miljoonaa euroa. Tilastokeskuksen liikevaihtokuvaajan mukaan toimialan vientiliikevaihto laski edeltävästä vuodesta 10,3 prosenttia, kun edeltävänä vuonna vientiliikevaihto putosi 17,5 prosenttia.

Tullin ulkomaankauppatilaston tavaraluokituksen mukaan painotuotteiden vienti lähes puolittui (–48 % edeltävästä vuodesta). Ulkomaankaupan tavaraluokittelun tulkinta on kuitenkin haastavaa, ja esimerkiksi painettu pakkaus ei lukeudu painotuotteisiin.

Euromääräisesti suurin vientimaa oli ensimmäisen kerran Puola (viennin arvo 4,6 miljoonaa euroa). Yli kahden miljoonan euron vientimaita olivat myös Ruotsi, Venäjä ja Norja. Merkittävimmin vientimaista kasvua kertyi Kiinaan (+231 %), jonka viennin arvo kasvoi 1,6 miljoonaan euroon.

Painotuotteiden osalta Suomen kauppataase vuonna 2020 oli 92 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suurin tuontimaa oli Ruotsi 30,9 miljoonalla eurolla (+1,1 %). Tuonti on viime vuosina kasvanut etenkin kustannustasoltaan alhaisista maista, kuten Puolasta, Baltiasta ja Kiinasta, mutta koronavuonna tuonti näistä maista supistui. Sen sijaan tuonti Venäjältä kasvoi jälleen (+84,3 %) ja oli nyt 1,5 miljoonan euron tasolla. Myös tuonti Tšekistä kasvoi merkittävästi (+173 %).

Nähtäväksi jää, vaikuttaako alle 22 euron arvoisten EU-alueen ulkopuolisten tuotteiden arvonlisäverovapauden poisto Venäjän tuonnin kehitykseen jatkossa. Yleisellä tasolla suomalaisten yritysten kilpailukyky lähialueilla on heikentynyt korkean kustannustason ja arvonlisäverotuksen ohella myös vahvan euron myötä.

**Painoalan
kotimaan liikevaihdon
ja vientiliikevaihdon
kehitys 2009–2020.**

Lähde:
Tilastokeskus,
Teollisuuden
liikevaihtokuvaajat

**Paino-
tuotteiden
vienti vuosina
2010–2020.**

Lähde:
Tullitilasto

... **Suhdanne-
näkymät ovat
kirkastuneet
myös
painoalalla** ...

**Painoalan
suhdanteet vuosina
2017–2021.**

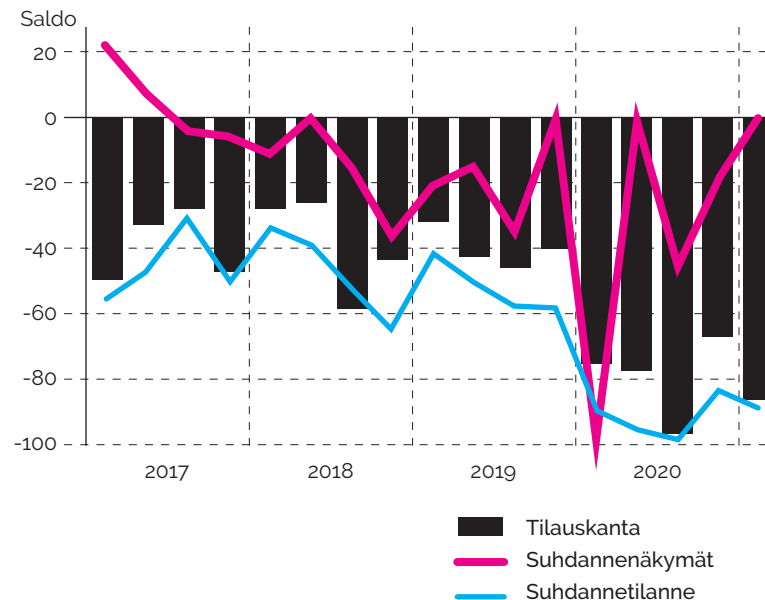
Lähde:
EK:n suhdanne-
barometri,
huhtikuu 2020

Suhdannenäkymistä

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanteista va-
kiokyselyn. Neljä kertaa vuodessa kysely on hieman laajempi, ja silloin
se julkaistaan myös suhdannebarometrin muodossa.

EK:n suhdannebarometrin mukaan yleiset suhdannenäkymät
ovat kohentuneet pandemian alun historiallisen synkistä näkymistä.
Tuoreimmassa, huhtikuun 2021 tilanteen kattavassa barometrissa
suomalaisyritykset arvioivat suhdanteiden piristyneen kevään aikana.
Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet myös painoalalla. Painamisen
osalta barometrin suhdannetilannetta mittaava saldoluku on kuitenkin
pysynyt poikkeuksellisen heikolla tasolla. Suhdannetilanne ja tilaus-
kanta pysyttelivät negatiivisina ja tuotanto jatkoi supistumistaan.

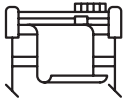
Graafinen Teollisuus ry:n toiminta

Vuodesta 2020 muodostui poikkeuksellinen koko maailmaa koetel-
leen koronaviruspandemian vuoksi. Maaliskuun alussa pidetyt *Sign,
Print & Pack* -messut keskeytettiin laajojen yhteiskunnallisten rajoi-
tusten vuoksi, ja vaikka rajoituksia purettiin kesän alussa tartuntaluku-
jen laskettua, ei normaaliin pystytty palaamaan vuoden 2020 aikana.
Monet alan tapahtumat jouduttiin perumaan, suurimpana näistä ke-
säkuussa Saksassa pidettäväksi aiotut *Drupa*-messut.

Liiton toimisto työskenteli maaliskuun puolivälistä alkaen koko vuo-
den etänä. Varsinkin kevään ja kesän aikana liiton toiminnassa korostui
jäsenneuvonta. Yrityksille tarjottiin apua nopeasti voimaanastuneiden
koronarajoitusten ja työehtojen poikkeussäädösten noudattamisessa
sekä erilaisten korona-avustusten hakemisessa. Pandemian alkuvai-
heessa neuvontapuheluiden ja muiden yhteydenottojen määrä jopa
kymmenkertaistui normaaliin verrattuna.

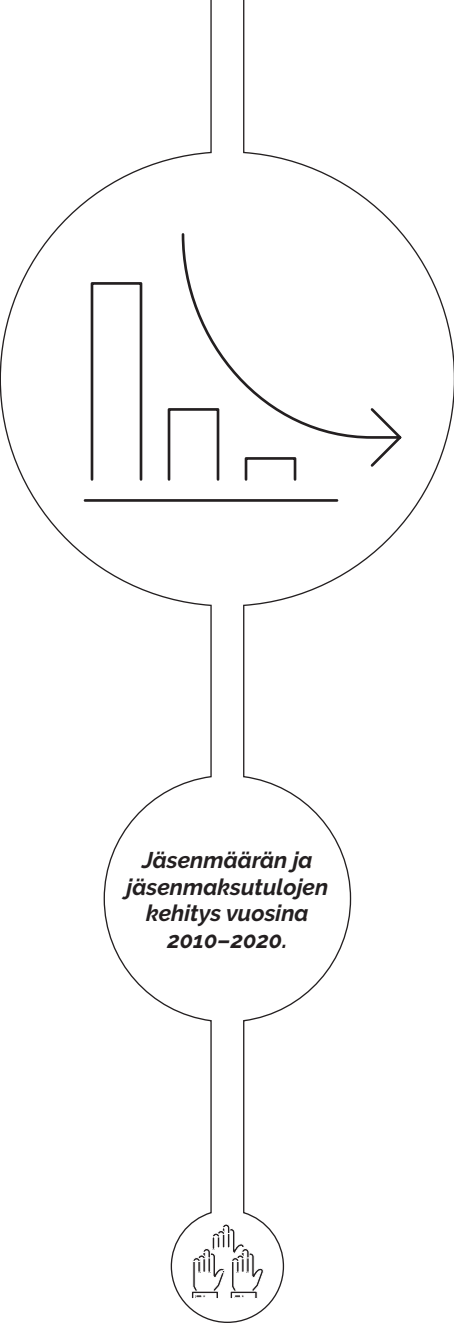
Liiton jäsenmäärä ja talous

Liiton toiminta rahoitetaan jäsenmaksutuloilla ja sijoitusomaisuuden
tuotoilla. Vuotuinen jäsenmaksu on viime vuosina perustunut jäsen-

... **Sitä mukaa
kuin alan henkilö- ja
yritysmäärä on laskenut,
on myös liiton jäsenmaksu-
tulo pienentynyt – vuonna
2020 jäsenmaksutulo
kuitenkin säilytti
tasonsa edeltävästä
vuodesta** ...

yrittäjien tuotannollisen henkilöstön edellisen vuoden vuosipalkkasummaan. Jäsenmaksu on 0,096 % tästä palkkasummasta.

Sitä mukaa kuin alan henkilö- ja yritysmäärä on laskenut, on myös liiton jäsenmaksutulo pienentynyt. Vuonna 2020 jäsenmaksutulo kuitenkin säilytti tasonsa edeltävästä vuodesta ja oli yhteensä 102 192 euroa.

Liiton tulos jäi 23 800 euroa alijäämäiseksi. Tämä selittyy edeltävän vuoden ylijäämäisellä tuloksella ja sillä, että sijoitustuottoja ei tarvinnut myydä odotetulla tavalla menojen kattamiseksi. Liiton menot laskivat edeltävästä vuodesta noin 6 500 eurolla ja sijoitusten markkinahinta kasvoi vastaavana aikana 180 000 eurolla.

Liiton taloudesta on tehty erillinen tuloslaskelma ja tase, joista on annettu tilintarkastajan lausunto.

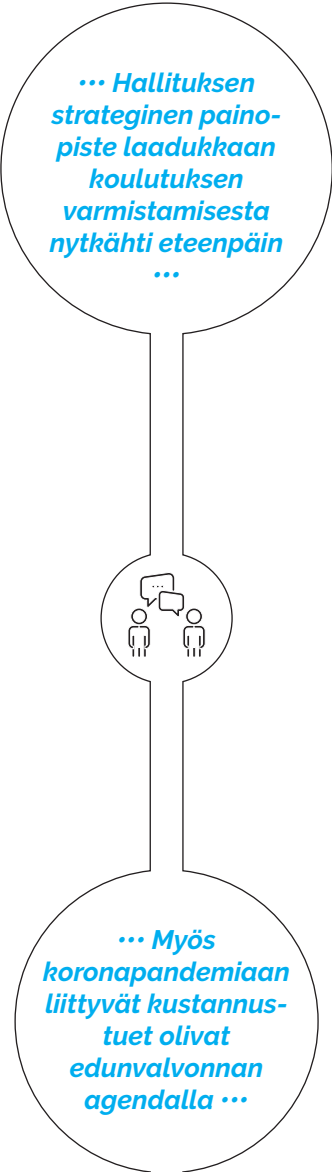
Vuosi	Jäsen-yrityksiä	Jäsenmaksutulot	Jäsenmaksu keskimäärin /yritys
2010	159	203 662 €	1281 €
2011	235	195 184 €	831 €
2012	229	214 043 €	935 €
2013	219	196 008 €	916 €
2014	194	171 395 €	883 €
2015	185	147 244 €	796 €
2016	179	134 974 €	754 €
2017	166	127 755 €	770 €
2018	159	112 632 €	705 €
2019	153	102 070 €	667 €
2020	142	102 192 €	720 €

Edunvalvonta

Vuonna 2020 liiton hallituksen strateginen painopiste laadukkaan koulutuksen varmistamisesta nytkähti eteenpäin Metropolia Ammattikorkeakoulun aloittaessa graafisen tekniikan sivuaineopintojen tarjoamisen. Liitto ryhtyi myös kartoittamaan tulevaisuuden osaamistarpeita yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Kesällä liitto julkaisi jäsenistönsä käyttöön *Työllistämme Suomea* -merkit, joilla kotimaista painotyötä ja sen yhteiskunnallista merkitystä tuodaan näkyväksi. Elinkeinopoliittisessa edunvalvonnassa korostuivat totutusti ympäristökysymykset, mutta poikkeusvuonna myös koronapandemiaan liittyvät kustannustuet olivat toistuvasti edunvalvonnan agendalla.

Vastuu työehto- ja koulutusasioista on Medialiitolla, mutta liitto valvoo jäsenyritystensä intressejä. Graafisen alan edunvalvontaa on lisätty myös Medialiitossa etenkin kansainvälisissä ja ympäristökysymyksissä. Liittojohtaja toimii Gt:n lisäksi Medialiitossa paitsi ekonomistina myös toimialajohtajana ja vastaa graafisen alan edunvalvontatyöstä molemmissa liitoissa.

... Työehto-
sopimusneuvottelut
saatiin valmiiksi
vuoden 2020
puolella ...

... Yrityksille
tarjotaan käyttöön
Faktaa ja
fiktiota -kirjase-
n painovalmista
aineistoa ...

Työehtokysymykset

Liittokohtaiset työehtosopimusneuvottelut saatiin valmiiksi vuoden 2020 puolella, kun niin sanottu yleinen linja palkkaratkaisuksi saatiin aikaan pitkien neuvottelujen jälkeen. Myös Medialiiton ja Teollisuusliiton välisen media- ja painoalan työntekijöitä (aikaisemmin kirjatyöntekijöitä) koskevan työehtosopimuksen neuvottelut jatkuivat vuoden 2020 puolelle.

Jakelu

Postinjakelun kokonaisuudistuksessa saavutettiin kompromissi. Medialiiton tavoitteleva saman päivän jakelujen yhdistäminen ja tavoite Postin toimintojen eriyttämisestä eivät toteutuneet. Valtiosihteerivetoinen työryhmä esitti mallia, jossa Postin yleispalveluvelvoite kevennetään viidestä arkipäivästä kolmeen myös varhaisjakelualueen ulkopuolella ja valtio tukisi sanomalehtien jakelua tällä alueella kahdena päivänä viikossa.

Liikenne- ja viestintäministeriö alkoi valmistella postilain uudistusta ja siihen liittyvää määräaikaista jakelutukea. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan alkuvuonna 2021.

Painetun paperin ympäristövaikutukset

Liitto on julkaissut ja lokalisoinut Suomessa kansainvälisen *Two Sides* -hankkeen tuottamaa *Faktaa ja fiktiota painetusta paperista* -kirjasta ja jakanut sitä alan yrityksiltä kerättyjen tukimaksujen turvin. Kirjasta on jaettu peruskoulujen ja muiden oppilaitosten käyttöön SubjectAid-palvelun kautta. Opettajat ovat voineet tilata palvelusta faktakirjasta opetuskäyttöön ilmaiseksi.

Rahoitusta toiminnalle ei ollut vuonna 2019, mutta vuoden 2020 alussa materiaali päivitettiin ja yrityksiltä haettiin uutta vapaaehtoista rahoitusta hankkeen jatkamiseksi. Lisäksi yrityksille tarjottiin käyttöön *Faktaa ja fiktiota* -kirjase-
nen painovalmista aineistoa – sen avulla yrityk-

set voivat välittää ajanmukaista ympäristötietoa asiakkailleen ja muille sidosryhmilleen.

Varainkeruu onnistui siinä määrin, että SubjectAid-yhteistyötä voitiin jatkaa ja *Faktaa ja fiktiota* -kirjasesta julkaistiin kevään aikana myös ruotsinkielinen versio. Vuoden 2020 syyslukukauden aikana palvelusta toimitettiin noin 1300 suomenkielistä ja noin 300 ruotsinkielistä kirjasta oppilaitoksiin alakouluista korkeakouluihin.

Medialiitossa käynnistettiin media-alan ympäristövaikutuksia koskeva selvitys, jossa tarkastellaan myös graafisen teollisuuden ympäristöjalanjälkeä sekä toimenpiteitä toimialan hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi. Hankkeen on tarkoitus valmistua vuoden 2021 kesän aikana.

... *Faktaa ja fiktiota -kirjasesta julkaistiin kevään aikana myös ruotsinkielinen versio* ...

Fiktiota
Paperi on
ympäristön
kannalta huono
vaihtoehto

Faktaa
Paperi on yksi
harvoista luonnostaan
kestävistä
kulutustavaroista

Fiktiota
Paperi ja
painotuote ovat
tuhlausta

Faktaa
Paperi on yksi
maailman
kierrätetyimmistä
kulutus-
tavaroista

Fiktiota
Digitaalinen viestintä
on ympäristön
kannalta parempaa
kuin painettu

Faktaa
Myös digitaalisella
viestinnällä
on ympäristö-
vaikutuksensa

Fiktiota
Vain digitaalista
viestintää
halutaan

Faktaa
Monet valitsevat
edelleen painetun
viestinnän

Jäsenpalvelut

Jäsenmerkki

Jäsenistön käytössä on liiton jäsenmerkki. Sitä voidaan käyttää vapaasti esimerkiksi markkinoinnissa, nettisivuilla ja liiton toimitusehtosuosituksen yhteydessä. Jäsenyys toimialaliitossa on osoitus vastuullisesta toiminnasta ja halusta osallistua alan yhteisen edunvalvonnan kustannuksiin oikeudenmukaisin jäsenmaksuperustein.

Työllistämme Suomea -merkit

Koronavuosi nosti pinnalle ilmastokysymykset ja kotimaisen tuotannon tärkeyden. Eri puolilla Eurooppaa julkaistiin painotuotteen alkuperästä kertovia merkkejä, ja kesällä 2020 tuli jäsenistöstä toive saada myös suomalaiselle painotuotteelle oma merkki.

Työllistämme Suomea -merkit lanseerattiin suomen- ja ruotsinkielisinä pikavauhtia ennen juhannusta. Ne herättivät heti kiinnostusta ja ovat saaneet runsaasti kiitosta. Merkit ovat liiton jäsenyritysten vapaassa käytössä, ja ne voidaan painaa kaikkiin tuotteisiin, jotka on painettu Suomessa liiton jäsenyrityksissä.

Mediapäivä

Medialiiton ja sen jäsenliittojen (Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto) yhteinen *Mediapäivä* on järjestetty vuodesta 2013 lähtien marraskuussa. Ajankohta haluttiin vuoden 2018 tapahtuman jälkeen siirtää alkuvuoteen. *Mediapäivä 2020* ehdittiin järjestää 30.1.2020 Scandic Marina Congress Centerissä ennen koronapandemian leviämistä Suomeen.

Graafisen tuotannon laatusertifikaatti

Graafisen tuotannon laatusertifikaatti perustuu ISO 9001 -laatu järjestelmän kriteereihin, ja se on laajennettavissa ISO 9001 -sertifikaatiksi. Tarjouskilpailuissa se on ollut riittävä silloin, kun laatu järjestelmää on edellytetty.

Liiton oma laatusertifikaatti on työmäärältään kevyehkö ja hinnaltaan edullinen, ja myös pienet alan yritykset voivat sen suorittaa. Sertifikaatin kehitystyöstä ja auditoinnista vastasi myös vuonna 2020 Paavo Markkanen, Akilles Oy, Jyväskylä.

Vuoden 2020 lopussa sertifikaatin suorittaneita yrityksiä oli yhteensä 28 ja voimassa olevia sertifikaatteja yhdeksän. Uusia sertifikaatteja ei kertomusvuoden aikana suoritettu.

Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatti

Ympäristöjärjestelmä on laatu järjestelmän ohella yrityksen toiminnan kehittämisen keskeinen työkalu. Organisaation laajuinen ympäristökäsikirja on avain yrityksen ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja systemaattiseen vähentämiseen.

Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatin kriteerit pohjautuvat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän vaatimuksiin, ja se on laajennettavissa ISO 14001 -sertifikaatiksi.

Liiton oma ympäristösertifikaatti on työmäärältään kevyehkö ja hinnaltaan edullinen, ja myös pienet graafisen alan yritykset voivat sen

MEDIA
PÄIVÄ

suorittaa. Ympäristösertifikaatin kehitystyöstä ja auditoinnista vastasi myös vuonna 2020 Paavo Markkanen, Akilles Oy, Jyväskylä.

Ympäristösertifikaatti on myönnetty kuudelle yritykselle ja on voimassa niistä neljässä. Kertomusvuoden aikana ei suoritettu uusia sertifikaatteja.

Hiilijalanjäljen laskenta

Liitto kuuluu kansainväliseen International Association ClimateCalc -yhdistykseen, joka tarjoaa graafiselle alalle verkkopohjaista *ClimateCalc*-hiilijalanjälkilaskuria. Laskuri pohjautuu Intergrafin luomaan kansainväliseen standardiin, ja sillä voi laskea koko yrityksen sekä yksittäisen painotuotteen hiilijalanjäljen.

Sertifioidun laskurin käyttö on jäsenyrityksille edullista. Laskuria käyttämällä yritys voi vahvistaa omaa ympäristöbrändiään sekä seurata toimintansa energiatehokkuutta ja verrata sitä muihin laskuria käyttäviin eurooppalaisiin yrityksiin.

Ulkopuolisina koulutettuina *ClimateCalc*-konsultteina toimivat Akilles Oy ja Taimi Consulting sekä liiton ympäristöasiantuntija, ympäristöteknologioihin perehtynyt tekniikan tohtori Pentti Viluksela.

ClimateCalc-laskuriin voi tutustua tarkemmin yhdistyksen verkkosivuilla fi.climatecalc.eu. Sivuilta löytyy tietoa myös sertifioiduista yrityksistä. Euroopan laajuisesti *ClimateCalc*-sertifikaatteja on suoritettu 60, ja Suomessa voimassa olevia sertifikaatteja on viisi.

Joutsenmerkin uudistuvissa kriteereissä korostuu entistä voimakkaammin hiilijalanjäljen laskenta. Kasvanut havahtuminen ympäristövastuuseen on selvästi lisännyt kiinnostusta *ClimateCalc*ia kohtaan.

Koulutustoiminta

Koronapandemia lopetti fyysiset tapahtumat kokonaan. Vuoden 2020 viimeiseksi tapahtumaksi jäivät *Sign, Print & Pack* -messut 11.–12.3.2020. Liitto oli messuilla mukana ympäristöteemalla omalla osastollaan ja tarjosi lisäksi jäsenyrityksilleen maksuttoman yhteisalueen.

Koronapandemia peruutti myös alan suuret kansainväliset messutapahtumat. Kesäkuussa pidettäväksi aiotuille *Drupa*-messuille liitto oli järjestänyt loppuunmyydyin jäsenmatkan, joka onneksi saatiin peruttua ilman kustannuksia. *Drupa*-messut siirrettiin huhtikuulle 2021. Koronatilannetta pidettiin vaikeasti ennustettavana, ja kun tautitilanne alkoi huonontua heti alkusyksystä, oli selvää, ettei liiton ollut järkevää suunnitella uutta matkaa. Myös kevään 2021 *Drupa* peruttiin.

Webinaareja on ollut tarjolla sitäkin enemmän. Liiton jäsenet ovat voineet osallistua muun muassa Medialiiton työmarkkinaosaston työsuuhdekoulutuksiin. Keväällä jatkui viisiosainen webinaarisarja esimiehille. Sarjan kolmannessa osassa helmikuussa käsiteltiin työaikaa ja poissaoloja, neljännessä osassa maaliskuussa vuosi- ja talvilomia sekä viimeisessä, viidennessä osassa huhtikuussa "klassisia kömmähdyksiä". Maaliskuun lopussa järjestettiin oma webinaarinsa koronaviruksen vaikutuksista työehtoihin ja syyskuun lopussa aiheesta *Koronavirus ja työvoiman vähentäminen*. Lisäksi lokakuussa järjestettiin oma webinaarinsa media- ja painoalan työntekijöitä koskevan työehtosopimuksen erityispiirteistä.

Lokakuussa järjestettiin webinaari myös työturvallisuusaiheesta. Webinaarissa esiteltiin graafiselle alalle toteutettu ilmainen nettipohjainen *OiRA*-riskienhallintatyökalu ja kuultiin pilottiyrityksen kokemuksia sen käyttämisestä.

Tammikuussa jaeltiin jäsenistölle postitse tuttu ja toivottu *Työntantajan palkanmaksuopas*. Opas sisältää palkankorotusten ja palkkasidonnaisten maksujen lisäksi graafisen alan työehtosopimusten keskeisimmät palkka- ja työaikamääräykset.

Painoalan kasvumahdollisuudet -hanke

Marraskuussa 2020 Media-alan tutkimussäätiö myönsi Bell Rock Advisors Oy:lle apurahan *Painoalan yrityksen kasvumahdollisuudet* -hankkeen toteuttamiseen. Hankkeessa tunnistetaan yhteistyössä painoalan yritysten kanssa, miten uutta kasvua voidaan hakea nykyisen toimintaympäristön reunoilta tai jopa kokonaan ulkopuolelta pohtimalla esimerkiksi, miten painotuotteita ja tuotantolaitteistoa voidaan hyödyntää

uusilla tavoilla, miten asiakastuntemusta ja -kontakteja voidaan valjastaa liiketoiminnalliseen hyötyyn tai voitaisiinko yleisemmin kaupallistaa yrityksen osaamista, taitoja tai muuta omaisuutta.

Hankkeen toisessa vaiheessa valitaan yhteistyöyrityksille sopivia mahdollisuuksia ja lähdetään selvittämään niiden toteuttamista käytännössä mm. liiketoiminnallisen potentiaalin arvioinnin ja asiakasvalidoinnin avulla. Kolmannessa vaiheessa valittua aihiota työstetään edelleen ja tavoitteena on asiakkaan kanssa tehty pilotti.

Hanke herätti kiinnostusta jäsenistössä, ja mukaan saatiin kuusi yritystä. Hanke valmistuu vuoden 2021 aikana.

Työsuojelu

OiRA

OiRA (Online Interactive Risk Assessment) on Euroopan työterveys- ja turvallisuusviraston tarjoama sovellus mikro- ja pienyrityksille työpaikan riskien arviointiin. Suomenkielisen graafisen alan *OiRA*-riskin arviointityökalun on kehittänyt Työturvallisuuskeskuksen Viestintäalan työalatoimikunta yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa. Medialiitto, Graafinen Teollisuus, Ammattiliitto Pro ja Teollisuusliitto osallistuivat työkalun kehittämistyön rahoittamiseen. Työkalua pilotoitiin keväällä muutamissa alan yrityksissä, ja se julkaistiin kesällä 2020. Maksuton *OiRA* on helppokäyttöinen ja tukee yrityksen työturvallisuustyötä.

Turvallinen työ, asiointi ja liikkuminen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n liittojen edustajista muodostettu työryhmä valmisti toukokuussa *Turvallinen työ, asiointi ja liikkuminen* -oppaan koronaviruksen aiheuttaman pandemian hillitsemiseen ja normaaliin toimintaan palaamiseen. Oppaaseen on koottu eri alojen hyviä käytäntöjä.

Graafisen alan työsuojeluopas

Työturvallisuuskeskuksen julkaiseman *Graafisen alan työsuojeluoppaan* uudistamistyö aloitettiin vuoden 2020 lopussa. Uudistettu opas julkaistaan vuonna 2021.

Alan tilastointi ja toimialaseuranta

Liitto kerää tilastotietoa toimialan ja mainonnan kehityksestä. Keskeisimmistä tilastotiedoista laaditaan taulukoita ja graafeja sisältävä toimialakatsaus. Vuonna 2020 kehitettiin painoalan tilastotiedon automatisoitu seurantajärjestelmä, jonka avulla tilannekuva painoalan tilanteesta on helppo muodostaa nopeasti. Liiton uudessa talousaiheisessa jäsenkirjeessä julkaistaan seurantajärjestelmän luvuista perustiedot.

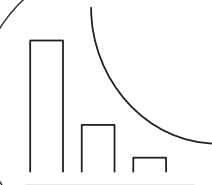
Tilastokeskus julkaisee toimialojen tilinpäätöstiedot hyvin pitkällä viiveellä; edellisen vuoden ennakkotiedot saadaan yleensä vasta syyskuussa ja vahvistetut tiedot noin vuoden viiveellä. Kuukausittain päivittyvät volyyymi- ja liikevaihtoindeksit, konkurssitilasto sekä ulkomaankaupan tilastot. Aiemmin Tilastokeskukselta tilattu yritysryhmittäinen katsaus liikevaihdoin ja henkilöstömäärän kehityksestä on toistaiseksi lopetettu.

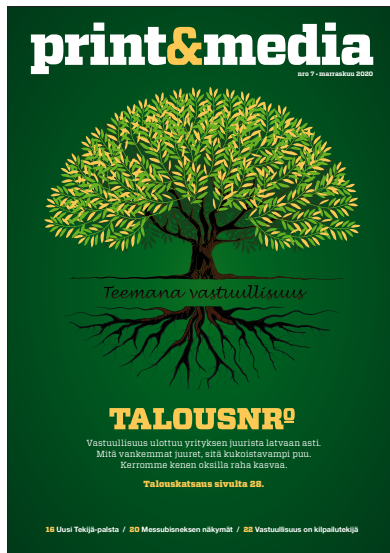
Lisäksi graafisen alan eurooppalainen kattojärjestö Intergraf kerää ja ylläpitää muun muassa kansainvälisiä paperin kulutus- ja hintatietoja sekä seuraa postimaksujen ja arvonlisäverokäytäntöjen kehittymistä eri maissa. Myös nämä tiedot ovat jäsenyritysten käytettävissä, ja niistä keskeiset tiedot raportoidaan talouskirjeen yhteydessä.

Print&Media-lehti

Gt:n jäsenlehden *Print&Median* kustantajana toimii Print&Media Publishing Oy. Lehden toimitus työskentelee liiton toimistossa, ja yhteistyö liiton ja lehden kustantajan välillä on tiivistä. Lehden päätoimittajana toimii liittojohtaja Elias Erämaja.

Lehti ilmestyi vuonna 2020 painettuna kuusi kertaa. Kaksi numeroa oli tuplanumeroita. Lehden sähköinen uutiskirje ilmestyi joka perjantai. Verkkosivuilla ***pmllehti.fi*** julkaistaan päivittäin graafisen viestinnän uutisia. Lisäksi *Print&Media* julkaisee vuosittain alalle tärkeitä tutkimuksellisia ja tilastollisia sisältöjä, kuten painobarometrin ja graafisen alan talouskatsauksen. Print&Media Publishing Oy julkaisi vuonna 2020 myös pakkausalalle suunnattua uutissivustoa ***packnews.fi***, mutta luopui siitä

toukokuussa 2020. Pakkausalan uutisia on sen jälkeen julkaistu osana **pmlehti.fi**-sivustoa.

Mediatuotteiden lisäksi Print&Media Publishing Oy järjestää alan seminaari- ja messutapahtumia. Vuonna 2020 yhtiö oli mukana järjestämässä *Sign, Print & Pack* -messuja, jotka ehdittiin järjestää ennen koronarajoituksia 11.–12.3.2020. Pandemian vuoksi muita tapahtumia ei vuoden aikana järjestetty.

Print&Media Publishing Oy on sekä Graafinen Teollisuus ry:n että Aikakauslehtien liitto ry:n jäsen.

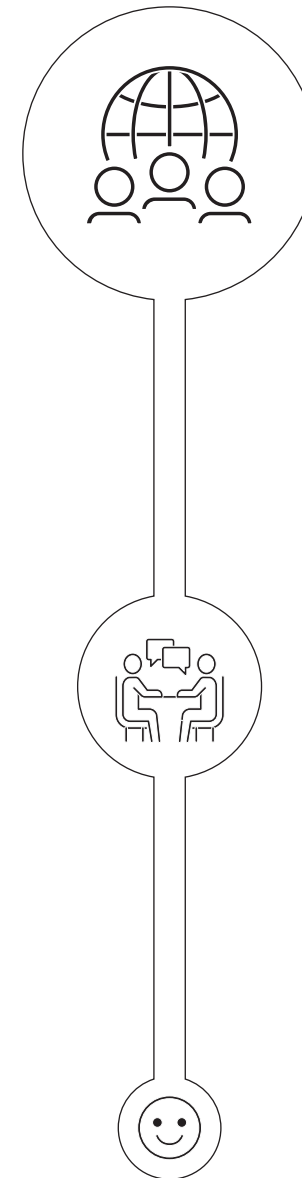
Kansainvälinen yhteistyö

Intergraf

Alan eurooppalaisten toimiala- ja työnantajajärjestöjen kattojärjestönä toimii Intergraf (The European Federation for Print and Digital Communication). Sen tehtävänä on edistää ja valvoa alan etuja EU:ssa. Intergrafin jäseniä ovat 20 Euroopan maan toimialajärjestöt.

Intergrafin vuosikokous pidettiin kesäkuun alussa virtuaalisesti. Liittoa kokouksessa edusti järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo etäyhteyden välityksellä.

Intergrafin liittojohtajiston kokous järjestettiin syyskuun alussa virtuaalisesti. Liittoa kokouksessa edusti liittojohtaja Elias Erämaja etäyhteyden välityksellä.

... Vuonna 2020
tavarantarkastajan
pätevyyden
hankki kaksi
uutta henkilöä ...

Tavarantarkastajat

Keskuskauppakamarin hyväksymistä graafisen alan tavarantarkastajista on ollut muutaman vuoden ajan pulaa. Vuonna 2020 HTT-tavarantarkastajan pätevyyden hankki kuitenkin kaksi uutta henkilöä.

Tavarantarkastajina toimivat:

Paino-, repro- ja sitomotyöt, valmistusmateriaalit sekä graafisen teollisuuden koneet ja laitteet

Lasse Krogell, diplomi-insinööri, Kirkkonummi
Juha Stenroos, Vaasa

Lisätietoja tavarantarkastajaksi hakeutumisesta ja tavarantarkastajien yhteystiedot löytyvät Keskuskauppakamarin verkkosivuilta.

Liiton jäsenistö ja hallinto

Jäsenistö

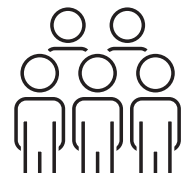
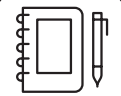
Graafinen Teollisuus ry:n jäsenmäärä oli kertomusvuoden alussa 149 ja sen päättyessä 142. Jäsenluettelo on toimintakertomuksen lopussa.

Vuoden 2020 aikana liittoon liittyivät seuraavat uudet jäsenet:

Horizon GmbH, Saksa
Informa Oy, Espoo
Mail Service Finland Oy, Turku
Printhus Pori Oy, Pori

Seuraavien yritysten jäsenyys liitossa päättyi vuoden 2020 aikana:

Aleksi-paino Oy, Helsinki
Digihessu Oy, Espoo
Hostmann-Steinberg Suomi Oy, Vantaa
HSS Media Ab, Vaasa
Hämeen Lehtipaino Oy, Hämeenlinna
Ideasiipi Oy, Rauma

... Hallituksen
valitsemana
puheenjohtajana
toimi vuonna 2020
Jari Avellan ...

JyriS Oy, Vantaa
Kaakon Viestintä Oy, Mikkeli
Paino Tarkat Oy, Pori
Paintek Pihlajamäki Oy, Helsinki
SL-Mediat Oy, Tampere
T. A. Sahalan Kirjapaino Oy, Helsinki

Liittokokoukset

Koronapandemian vuoksi molemmat Graafinen Teollisuus ry:n liittokokoukset jouduttiin vuonna 2020 pitämään Teams-etäkokouksina. Niiden yhteydessä liittojohtaja kertoi ajankohtaisesta taloustilanteesta.

Liiton kevätkokous pidettiin 27.5.2020 ja syyskokous 9.12.2020. Molemmissa kokouksissa liittojohtaja Elias Erämaja toimi puheenjohtajana ja järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo sihteerinä. Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Hallitus

Vuoden 2019 syyskokouksessa valittiin liiton hallituksen erovuoroisista jäsenistä uudelleen kaksivuotiskaudeksi 2020–2021 toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy), toimitusjohtaja Mikko Ilomäki (Kirjapaino Markprint Oy), lehtipainon johtaja Matti Käki (Alma Manu Oy), toimitusjohtaja Magnus Stenström (Waasa Graphics Oy) ja toimitusjohtaja Janne Tilli (Ricoh Finland Oy). Lisäksi hallitukseen valittiin uuteen jäsenenä kaksivuotiskaudeksi 2020–2021 toimitusjohtaja Marko Silventoinen (Otavan Kirjapaino Oy).

Hallitukseen kuuluivat vuonna 2020 lisäksi vuosiksi 2019–2020 valittuina toimitusjohtaja Thomas Brusila (Jaakkoo-Taara Oy), operatiivinen johtaja Miia Lehtinen (Hämeen Kirjapaino Oy), toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy), hallituksen puheenjohtaja Riku Suomalainen (LSB Yhtiö Oy), hallituksen puheenjohtaja Timo Tassi (Savon Paino Oy) sekä toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Hallituksen valitsemana puheenjohtajana toimi vuonna 2020 Jari Avellan ja varapuheenjohtajina Teemu Pärnänen ja Magnus Stenström.

Liiton hallitus piti kertomusvuoden aikana järjestäytymiskokouksen lisäksi viisi kokousta, joista yksi toteutettiin sähköpostikokouksena.

Vaalivaliokunta

Vuoden 2019 kevätkokouksessa vaalivaliokuntaan valittiin toimitusjohtaja Jarkko Hakola (Print&Media Publishing Oy), toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy), toimitusjohtaja Ari-Veikko Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky) ja toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Vuoden 2020 kevätkokouksessa vaalivaliokuntaan valittiin toimitusjohtaja Jarkko Hakola (Print&Media Publishing Oy), operatiivinen johtaja Miia Lehtinen (Hämeen Kirjapaino Oy), toimitusjohtaja Lasse Krogell (Grafcon Oy) ja toimitusjohtaja Ari-Veikko Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky).

Tilintarkastaja

Vuosikokouksen valitsemana tilintarkastajana toimi Oy Tuokko Ltd, joka nimittää keskuudestaan päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.

Liiton henkilöstö

Graafinen Teollisuus ry:n liittojohtajana ja Medialiiton toimialajohtajana on toiminut valtiotieteiden maisteri Elias Erämaja. Järjestöpäällikkönä on toiminut diplomi-insinööri Annukka Ahopalo.

... Liiton
henkilöstöön
kuuluivat
Elias Erämaja ja
Annukka
Ahopalo ...

Edustukset

ALVAR-neuvottelukunta:

järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

PEFC-standardityöryhmä:

toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy),
varajäsen järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Suomen kirjataiteen komitean hallitus:

järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus),
22.10.2020 alkaen puheenjohtajana.

Säätiöt

Tekniikan museon säätiön valtuuskunta:

kirjapainoneuvos Pekka Salmén.

Media-alan tutkimussäätiön hallitus:

toimitusjohtaja Sture Udd (UPC Konsultointi Oy).

Medialiitto

Hallitus:

toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy), toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy) sekä toimitusjohtaja Tenna Talvi-Pietarila (Suomalainen Lehtipaino Oy).

Työelämävaliokunta:

henkilöstöjohtaja Riikka Jaakkola (Gemalto Oy), operatiivinen johtaja Miia Lehtinen (Hämeen Kirjapaino Oy) sekä toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Vaalivaliokunta:

toimitusjohtaja Marko Silventoinen (Otavan Kirjapaino Oy), toimitusjohtaja Tenna Talvi-Pietarila (Suomalainen Lehtipaino Oy) ja toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Johtoryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Talous- ja veropolitiikan vaikuttajaryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Tilastoyhteistyöryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Työmarkkinaekonomistit:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Työsuojeluryhmä:

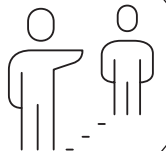
järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Yrittäjävaltuuskunta:

yrittäjä Anu Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky),
järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Yritys- ja elinkeinopolitiikan vaikuttajaryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Jäsenyritykset vuoden 2020 päättyessä

Yhteistyöjäsenet

Agfa NV, Suomen sivuliike, Espoo
CGI Suomi Oy, Helsinki
Docu Oy, Espoo
Horizon GmbH, Helsinki
Kodak Oy, Vantaa
Quadiant Finland Oy, Helsinki
Ricoh Finland Oy, Espoo
Sappi Finland Operations Oy, Lohja
Stora Enso Oy, Helsinki
UPM Sales Oy, Helsinki
Xerox Oy, Espoo

Jäsenet

A aDigi Oy, Helsinki
Aikamedia Oy, Keuruu
A.J. Mattilan Kirjapaino Oy, Kempele

AKETA Finland Oy, Paippinen
Allone Print Oy, Ulvila
Auraprint Oy, Turku

B Botnia Print Oy Ab, Kokkola

D Dokument-Tarra Oy, Joensuu

E Edita Prima Oy, Helsinki
Er-Pakkaus Oy, Hyllykallio
Eteenpäin Oy, Kotka
Eura Print Oy, Eura

F Ferag Nordic Oy, Helsinki
Flexolahti Oy, Lahti
Forsberg Printed Communication Oy Ab, Pietarsaari
Forssan Kirjapaino Oy, Forssa

G GrafCon Oy, Kirkkonummi
Grafitrio Oy, Helsinki

H Haipeli Oy, Oulu
Heidelberg Baltic Finland OÜ,
sivuliike Suomessa, Vantaa
Hokkipaino Oy, Salo
Hurtti-Paino Oy, Ulvila
Hämeen Kirjapaino Oy, Tampere
Hämeen Sanomat Oy, Hämeenlinna
Hämeenlinnan Offset-Kolmio Paino Oy,
Hämeenlinna

I Ifolor Oy, Kerava
Ilkka-Yhtymä Oy, Seinäjoki
Ilves-Paino Oy, Hämeenlinna
I-Mediat Oy, Seinäjoki
Informa Oy, Espoo
I-Print Oy, Seinäjoki

J Jaakkoo-Taara Oy, Turku
Joutsen Paino Oy, Lappeenranta

K Kajaanin Offsetpaino Oy, Kajaani
Kaleva Oy, Oulu
Kaleva365 Oy, Oulu
Keskisuomalainen Oy, Jyväskylä
Keski-Suomen Painotuote Oy, Äänekoski
Keuruskopio Oy, Keuruu
Kiriprintti Oy, Helsinki
Kirjapaino Antti Välikangas Oy, Kokkola
Kirjapaino Hermes Oy, Tampere
Kirjapaino Markprint Oy, Lahti
Kirjapaino Ässä Oy, Vaajakoski
Kirjapaino Öhrling Oy, Tampere
KM-Paperi Oy, Helsinki

KPK Yhtiöt Oy, Kokkola
Kuva-Pirkka Oy, Tampere

L Lalli Oy, Pori
Lapua-Säätiö, Lapua
Latvala-Reilat Oy, Espoo
Lehtisepät Oy, Jyväskylä
Loiston Oy Ab, Helsinki
LSB Yhtiö Oy, Helsinki
Länsi-Pohjan Kirjapaino Oy, Kemi

M Mail Service Finland Oy, Turku
manroland Nordic Finland Oy, Vantaa
Mariehamns Tryckeri Ab, Maarianhamina
Marva Media Oy, Rauma
Merkopaino Oy, Helsinki
MK Print Lahti Oy, Lahti
M&P Paino Oy, Lahti

N Nekapaino Oy, Pirkkala
Next Print Oy, Helsinki
Nitova Oy, Helsinki
Oy Nord Print Ab, Helsinki
Nordic Label Oy Ab, Helsinki
Nordic Morning Group Oy, Helsinki

O Offset Ulonen Oy, Tampere
Offsetpaino L. Tuovinen Ky, Kuopio
Offsetpaino Westman Oy, Kotka
Oriveden Kirjapaino Oy, Orivesi
Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu

P PackageMedia Oy, Inkeroinen
Painojussit Oy, Kerava
Paino-Kaarina Oy, Kaarina
Painokaksikko Oy, Helsinki

Painokiila Oy, Nummela
Painopirtti Oy, Helsinki
Painotalo Plus Digital Oy, Lahti
Painotalo Seiska Oy, Iisalmi
Oy Painotalo tt-urex Ab, Porvoo
Painotalo Varteva Oy, Vaasa
Paletti Oy, Hämeenlinna
Papermark Oy, Hämeenlinna
Papyrus Finland Oy, Vantaa
Pekan Offset Oy, Helsinki
PK-paino Oy, Tampere
Pogostan Sanomat Oy, Ilomantsi
Pohjolan Palvelut Oy, Oulu
Print&Media Publishing Oy, Helsinki
Printhus Pori Oy, Pori
Printmark Oy, Porvoo
PunaMusta Oy, Joensuu
PunaMusta Media Oyj, Joensuu
Pyhäjärven Sanomat Oy, Pyhäsalmi
Pyhäjärvisseudun Paikallislehti Oy, Eura
Päijät-Paino Oy, Lahti

R Rannikon Laatupaino Oy, Vihanti
Rovaniemen Painatuskeskus Oy,
Rovaniemi

S Sanomalehti Karjalainen Oy, Joensuu
Sanoma Manu Oy, Tampere
Savilahden Kirjapaino Ky, Mikkeli
Savion Kirjapaino Oy, Kerava
Savon Paino Oy, Varkaus
Scanseri Oy, Helsinki
SidontaPlus Oy, Helsinki
Oy Silverprint Ab, Sipoo
St Michel Print Oy, Mikkeli
Starcke Oy, Eura

Star-Offset Oy, Helsinki
Suomalainen Lehtipaino Oy, Kajaani
Suomen Kalenterit Oy, Helsinki
Suomen Kehyspaino Oy, Nummela
Suomenselän Laminointi Oy, Keuruu
Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero

T T. Nieminen Oy, Piispanristi
Taittopalvelu Yliveto Oy, Jyväskylä
Teroteam Oy, Mikkeli
Thales DIS Finland Oy, Vantaa
Tikkurilan Paino Oy, Vantaa
TNprint Oy, Helsinki
T-Print Painotalo Oy, Hyvinkää
Trinket Oy, Helsinki

U Unigrafia Oy, Helsinki
UPC Konsultointi Oy, Vaasa
Uutisposti Ky, Imatra

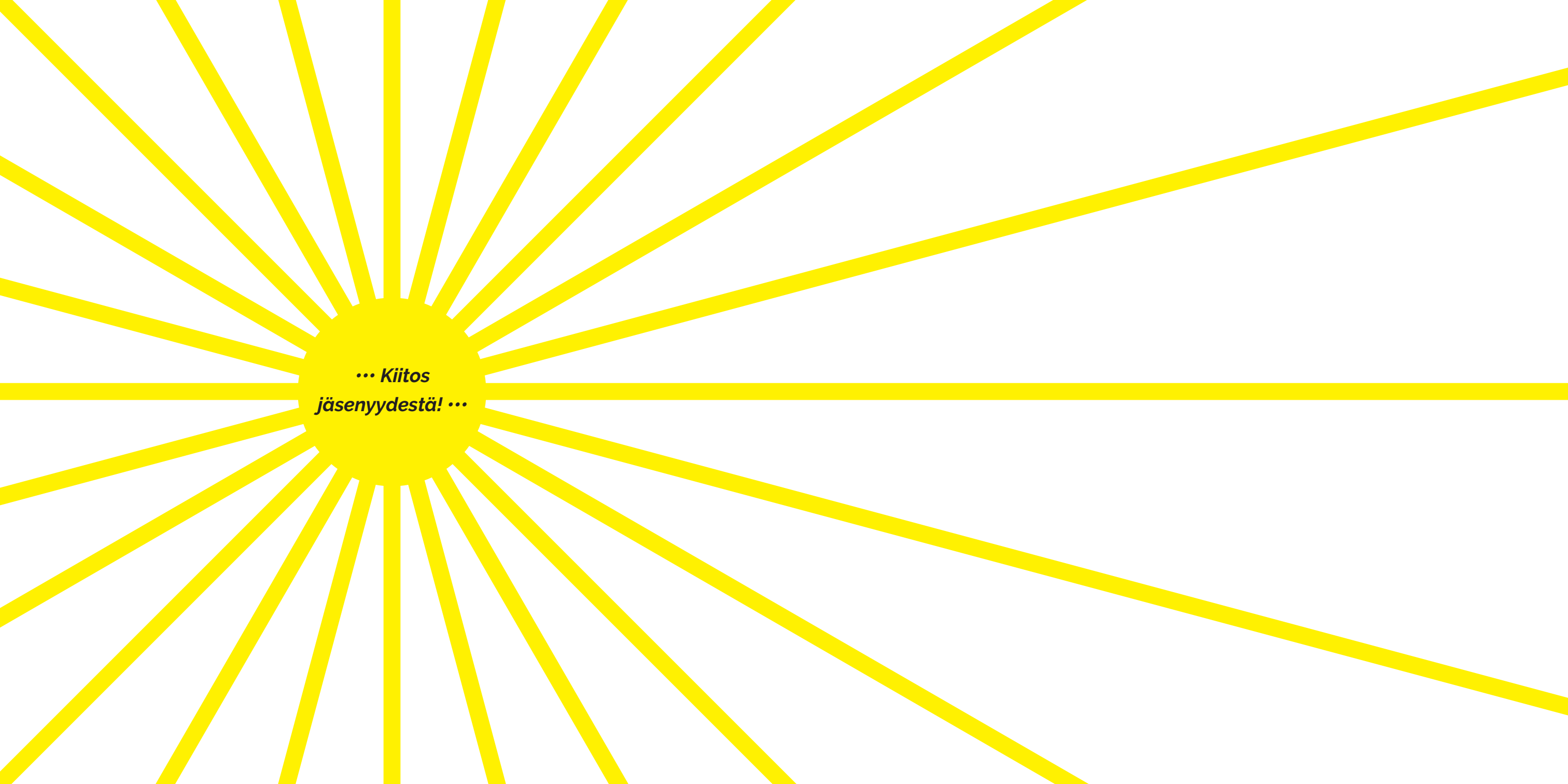
V Viestipaino Oy, Tampere
Vuoliainen Oy, Riihimäki

W Waasa Graphics Oy, Vaasa

X Xeikon Nordic Oy, Tukholma

Ulkoasu: Annukka Ahopalo
Painopaikka: xxx

... Toimialaliiton
jäsenyys on merkki
vastuullisesta
toiminnasta
ja halusta huolehtia
alan yhteisistä
asioista ...

... Kiitos
jäsenyydestä! ...

Gt

graafinen teollisuus ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki

Elias Erämaja, puh. 040 747 1854, elias.eramaja@medialiitto.fi

Annukka Ahopalo, puh. 040 503 1161, annukka.ahopalo@graafinenteollisuus.fi

www.graafinenteollisuus.fi

